

בראשית רבה פרשה פ' ג

מבקש לישוב בשלוחה בעוה"ז נדווג לו שטנו של יוסף, וישוב יעקב, "לא שלותי ולא שקטתי", לא שלותי מעשו ולא שקטתי מלבן ולא נחתי מדינה, ויבא רוגז, בא עלי רגזו של יוסף.

סנהדרין דף צט/ב

אחר. אמר רבי אלעזר כל אדם לעמל נברא, שנאמר (איוב ה') כי אדם לעמל יולד...

סנהדרין דף צו/א

כשאני משלם שכר לאברהם יצחק ויעקב שרצו לפני כסוסים על אחת כמה וכמה.

בראשית רבה פרשה פה

פ' א א ויהי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו, (מלאכי ב) בגדה יהודה ותועבה נעשתה וגו', א"ל כפרת יהודה שקרת יהודה, ותועבה נעשתה בישראל, יהודה נעשה חולין, כי חלל יהודה קדש ה' אשר אהב, ויהי בעת ההיא, (מיכה א) עוד היורש אביא לך יושבת מרשה עד עדולם יבא מלכן וקדושן של ישראל, עד עדולם יבא כבודן של ישראל, עד עדולם יבא דכתיב ויט עד איש עדולמי, ויהי בעת ההיא, רבי שמואל בר נחמן פתח (ירמיה כט) כי אנכי ידעתי את המחשבות, שבטים היו עסוקין במכירתו של יוסף, ויוסף היה עסוק בשקו ובתעניתו, ראובן היה עסוק בשקו ובתעניתו, ויעקב היה עסוק בשקו ובתעניתו, ויהודה היה עסוק ליקח לו אשה, והקב"ה היה עוסק בורא אורו של מלך המשיח, ויהי בעת ההיא וירד יהודה, (ישעיה 10) בטרם תחיל ילדה, קודם שלא נולד משעבד הראשון נולד גואל האחרון, ויהי בעת ההיא, מה כתיב למעלה מן הענין והמדנים מכרו אותו אל מצרים.

בראשית רבה פרשה פה

פ' ד ותהר ותלד בן ותקרא שמו ער, שהוער מן העולם, ותהר עוד וגו', אונן, שהביא אנינה לעצמו, ותהר עוד וגו', שלה, שנשתלשל מן העולם, ותוסף עוד וגו', כזיב, פסקת שם מקום, ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה', שהיה חורש בגנות ומערה לאשפות.

ויקרא רבה פרשה ה פ' א

נתן שלוחה לדור המבול ומי בא וחייבן ומה שלוחה נתן להם "זרעם נכון לפנייהם עמם וצאצאיהם לעיניהם"

פסיקתא דרב כהנא - נספחים פרשה ב

פ' ח ד"א והיית אך שמח, אדם שמח בעולם הזה בא מועד לוקח לו בשר ומבשל בתוך ביתו לשמוח בשביל המועד, לא עשה אלא בא לאכול ומתחיל נותן לכל אחד ואחד מבניו חלקו, של אחי גדול משלי, ונמצא מיצר אפי' בתוך שמחתו, אבל לעתיד לבא הקדירות מבשלות ואדם רואה ונפשו שמח עליהם

תנחומא - מקץ סימן י

תדע שהרי יעקב אבינו עדיין היה בנימין אצלו והקדים להתפלל עליו שנאמר ואל-שדי יתן לכם רחמים ואל-שדי, מה ראה יעקב לברכם בא-ל ש-די ללמדך שהרבה יסורין עברו על יעקב עד שהיה במעי אמו היה עשו מריב עמו שנאמר ויתרוצצו הבנים (בראשית כה) וכן הוא אומר (עמוס א) על רדפו בחרב אחיו ושחת רחמיו, ברח מפני עשו ללבן והיה שם עשרים שנה בצרות רבות שנאמר (בראשית לא) הייתי ביום אכלני חרב וגו', ואחר שיצא רדף לבן אחריו להרגו שנא' וירדף אחריו דרך שלשת ימים, נמלט ממנו בא עשו בקש עוד להרגו והפסיד עליו כל אותו הדורון עזים מאתים וגו', יצא מעשו באה עליו צרת דינה, יצא מצרת דינה באה עליו צרת רחל, אחר כל הצרות בקש לנוח קמעא באה עליו צרת יוסף והכתוב צווח לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי (איוב ג) אחר כך באה עליו צרת שמעון, אח"כ צרת בנימין, לפיכך היה מתפלל באל שדי ואומר מי שאמר לשמים וארץ די, יאמר ליסורי די, לפי כשברא הקב"ה השמים והארץ היו נמתחין והולכין עד שאמר להן הקב"ה די, לפיכך כתיב ואל-שדי.

שבת דף לא.

גירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת. דחפו באמת הבנין שבידו. בא לפני הלל, גייריה. אמר לו דעלך סני לחברך לא תעביד זו היא כל התורה כולה...

בראשית רבה פרשה פה

פ' ח ויראה יהודה לא השגיח כיון שכסתה פניה אמר אילו היתה זונה היתה מכסה פניה, אמר ר' יוחנן בקש לעבור וזימן לו

הקב"ה מלאך שהוא ממונה על התאווה אמר לו יהודה היכן אתה הולך מהיכן מלכים עומדים מהיכן גדולים עומדים, ויט אליה אל הדרך, בע"כ שלא בטובתו.

קהלת רבה פרשה ג

פ' טז ג והנה טוב מאד והנה טוב זה אדם, והנה טוב זה יצר טוב, מאד זה יצר הרע, וכי יצר הרע טוב מאד אלא ללמדך שאילולי יצר הרע לא בנה אדם בית ולא נשא אשה ולא הוליד בנים שכן שלמה אומר כי היא קנאת איש מרעהו.

אגדת בראשית פרק טד

תאמר שאף משוח מלחמה העומד מיוסף, ומשיח העומד מיהודה, אף הן אנטדי"קין זה לזה, חס ושלום

אין ביניהן קנאה, שנאמר וסרה קנאת אפרים וצוררי יהודה יכרתו אפרים לא יקנא את יהודה וגו' (ישעי' יא ג). אבל בעולם הזה מפני שאין מתחברים זה עם זה, מקנאין זה בזה, וכל זמן שהן כך נתונים בירידה, אבל לעתיד לבא כשיתחברו זה עם זה מתעלין

ישעיה פרק יא פסוק יג

וסרה קנאת אפרים וצוררי יהודה יכרתו אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה לא יצר את אפרים .

קהלת פרק ד פסוק ד

...היא קנאת איש מרעהו גם זה הבל ורעות רוח

בראשית רבה פרשה לב

פ' ב ב ד"א בא אתה וגו' כתיב (תהלים יא) כי צדיק ה' צדקות אהב ישר יחזו פנימו, רבי תנחומא בשם רבי יהודה בר סימון רבי מנחמא בשם רבי אליעזר בר יוסי אמרו אין לך אדם אוהב בן אומנתו, אבל החכם אוהב בן אומנתו, כגון רבי חייא דרבי הושעיא ור' הושעיא דרבי חייא והקב"ה אוהב את בן אומנתו, שנאמר כי צדיק ה' צדקות אהב, ישר יחזו פנימו....

ברכות דף ו:

מאי (קהלת י"ב) כי זה כל האדם אמר רבי אלעזר אמר הקדוש ברוך הוא כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל זה. רבי אבא בר כהנא אמר שקול זה כנגד כל העולם כולו. רבי שמעון בן עזאי אומר, ואמרי לה רבי שמעון בן זמא אומר כל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לזה.

רמב"ן בראשית לו ג

והנראה בעיני כי מנהג הזקנים שיקחו אחד מבניהם הקטנים להיות עמו לשרתו, והוא נשען על ידו תמיד לא יפרד ממנו, והוא נקרא לו בן זקונו בעבור שישרתו לזקונו, והנה לקח את יוסף לדבר הזה והיה עמו תמיד, ועל כן לא ילך עם הצאן ברעותם במקום רחוק. ואונקלוס שאמר בר חכים, ירצה לומר שהיה בן דעת וחכם בעיני אביו, וטעמו כטעם זקנים, ותרגם בילד זקונים, בר סבתין, כי לא אמר הכתוב בכאן כי בן זקונים היה, אבל אמר הוא לו, שהיה כן בעיניו. וזאת כונתם באמרם כל מה שלמד משם ועבר מסר לו, לומר שמסר לו חכמות וסתי תורה ומצאו משכיל ובעל סוד בהם כאלו היה זקן ורב ימים.

רמב"ן בראשית לח יא

מהרה תמר ברב תאותה להוליד מזרע הקדש ועשתה המעשה הזה...

בראשית פרק ב פסוק יח

ויאמר ה' אלקים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו :

בראשית פרק לב פסוק כו

ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר :

הקדמה לקונטרס הספקות:

אם היה יכול אדם לעלות השמימה לראות בצבאות מעלה סדרם וישרם לא היה מתענג בהשגתו עד שובו הנה ויספר לחביריו את המראה הגדול ההוא... זה דרך כל משכיל להתאוה להודיע לזולתו כל מה ששיג וישכיל מעוצם בינתו...

ברכות דף טד.

אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, שנאמר ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלהים בציון.

תמורה דף טז.

עתניאל שענאו אל, יעבץ שיעץ וריבץ תורה בישראל. ומנלן שענאו אלד
 כתיב (דברי הימים א' ד') ויקרא יעבץ לאלהי ישראל לאמור
 אם ברך תברכניו
 הרבית את גבולי והיתה ירך עמדי ועשה מרעתי לבלתי עצבי
 ויבא אלהים את אשר שאל.
 אם ברך תברכני בתורה, והרבית את גבולי בתלמידים,
 והיתה ירך עמדי שלא ישתכח תלמודי
 מלבי, ועשה מרעתי שיזדמנו לי ריעים כמותי, לבלתי עצבי
 שלא ישגבני יצה"ר מלשנות,
 אם אתה עושה כן מוטב, ואם לאו הריני הולך לנסיסי
 לשאול, מיד ויבא אלהים את אשר שאל....
 זו משנת ר' נתן. ר' יהודה הנשיא אומר אם ברך תברכני
 בפריה
 ורביה, והרבית את גבולי בבנים ובבנות, והיתה ירך עמדי
 במשא ובמתן. ועשית
 מרעתי שלא יהא בי מיחוש ראש ומיחוש אזנים ומיחוש
 עינים, לבלתי עצבי שלא
 ישגבני יצה"ר מלשנות, אם אתה עושה כן מוטב, ואם לאו
 הריני הולך בנסיסי
 לשאול, ויבא לו אלהים את אשר שאל.

סנהדרין דף קב.

(מלכים א' י"א) וימצא אתו אחיה השילוני הנביא בדרך והוא
 מתכסה בשלמה חדשה
 ושניהם לבדם בשדה. מאי בשלמה חדשה אמר רב נחמן
 כשלמה חדשה, מה שלמה חדשה
 אין בה שום דופי, אף תורתו של ירבעם לא היה בה שום
 דופי. דבר אחר שלמה
 חדשה שחידשו דברים שלא שמעה אזן מעולם. מאי
 ושניהם לבדם בשדה אמר רב
 יהודה אמר רב שכל תלמידי חכמים דומין לפנייהם כעשבי
 השדה. ואיכא דאמר שכל
 טעמי תורה מגולין להם כשדה. (מיכה א) לכן תתני שלוחים
 על מורשת גת בתי
 כזיב לאכזב למלכי ישראל, אמר רבי חנינא בר פפא יצאה בת
 קול ואמרה להן מי
 שהרג את הפלשתי והוריש אתכם גת תתנו שלוחים לבניו
 בתי אכזיב לאכזב למלכי
 ישראל....
 (מלכים א' י"ג) אחר הדבר הזה לא שב ירבעם מדרכו
 הרעה, מאי אחר אמר רבי אבא אחר שתפשו הקדוש
 ברוך הוא לירבעם בבגדו, ואמר לו חזור בך, ואני ואתה ובן
 ישי נטייל בגן
 עדן, אמר לו, מי בראש בן ישי בראש אי הכי לא בעינא.

בראשית רבה פרשה יט

פ' ד אמר התחיל אומר דלטוריא על בוראו אמר מאילן הזה
 אכל וברא העולם, והוא אומר
 לכם לא תאכלו ממנו, שלא תבראו עולמות אחרים,
 דכל אינש ואינש סני בר
 אומנתיה

תנחומא - בראשית סימן ח פ' א

כי יודע אלהים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם (בראשית
 ג) שמן האילן הזה אכל כשברא את
 עולמו, וכל אומן שונא בני אומנתו, והייתם כאלהים (שמעו
 לו וגרמו מיתה להם....

משלי פרק יז פסוק א

טוב פת חרבה ושלוה בה מבית מלא זבחי ריב

קהלת פרק ד

ד וראיתי אני את כל עמל ואת כל כשרון המעשה כי היא קנאת איש מרעהו גם זה הבל ורעות רוח :

ה הכסיל חבק את ידיו ואכל את בשרו :
ו טוב מלא כף נחת ממלא חפנים עמל ורעות רוח :

קהלת פרק ב פסוק יב

ופניתי אני לראות חכמה והוללות וסכלות כי מה האדם שיבוא אחרי המלך את אשר כבר עשוהו .

במדבר רבה פרשה יט

פ' ג את מוצא כשבקש הקב"ה לבראות את האדם נמלך במלאכי השרת אמר להם (בראשית ב) נעשה אדם בצלמנו אמרו לפניו (תהלים ח) מה אנוש כי תזכרנו א"ל אדם שאני רוצה לבראות חכמתו מרובה משלכם מה עשה כינס כל בהמה חיה ועוף והעבירן לפניו א"ל מה שמותן של אלו לא ידעו כיון שברא אדם העבירן לפניו אמר לו מה שמותן של אלו אמר לזה נאה לקרות שור ולזה ארי ולזה סוס ולזה חמור ולזה גמל ולזה נשר שנאמר (בראשית ב) ויקרא האדם שמות א"ל ואתה מה שמך אמר לו אדם למה שנבראתי מן האדמה....

ברכות דף נח.

בן זומא ראה אוכלוסא על גב מעלה בהר הבית, אמר ברוך חכם הרזים, וברוך שברא כל אלו לשמשני. הוא היה אומר כמה יגיעות יגע אדם הראשון עד שמצא פת לאכול חרש, זרע, וקצר, ועמר, ודש, וזרה, וברר, וטחן, והרקיד, ולש, ואפה, ואחר כך אכל, ואני משכים ומוצא כל אלו מתוקנין לפני. וכמה יגיעות יגע אדם הראשון עד שמצא בגד ללבוש גזז ולבן ונפץ וטוה וארג, ואחר כך מצא בגד ללבוש, ואני משכים ומוצא כל אלה מתוקנים לפני. כל אומות שוקדות ובאות לפתח ביתי, ואני משכים ומוצא כל אלו לפני. הוא היה אומר אורח טוב מהו אומר כמה טרחות טרח בעל הבית בשבילי, כמה בשר הביא לפני, כמה יין הביא לפני, כמה גלוסקאות הביא לפני, וכל מה שטרח לא טרח אלא בשבילי. אבל אורח רע מהו אומר מהו אומר טרח בעל הבית זה פת אחת אכלתי, חתיכה אחת אכלתי, כוס אחד שתיתי, כל טורח שטרח בעל הבית זה לא טרח אלא בשביל אשתו ובניו.

בראשית רבה פרשה יז

פ' א א ויאמר ה' אלהים לא טוב היות, תנינן בעשרה מאמרות נברא העולם ואלו הן בראשית, ורוח אלהים מרחפת, ויאמר אלהים יהי אור, ויאמר אלהים יהי רקיע, ויאמר אלהים יקוו המים, ויאמר אלהים תדשא הארץ, ויאמר אלהים יהי מאורות, ויאמר אלהים ישרצו המים, ויאמר אלהים תוצא הארץ, ויאמר אלהים נעשה אדם, מנחם בר יוסי מוציא ורוח אלהים מרחפת, ומביא ויאמר ה' אלהים לא טוב היות

האדם, אמר רבי יעקב בן קורשאי מאמר ניתן לרוח בפני עצמה.